

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ este:
Joi și Duminică.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu sêu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiecare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrămitu.

Nr. 102.

Duminică, 21 Decembre

1880.

Cu 1 Ianuaru st. v. 1881 se incepe unu nou abonamentu

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fôiei nôstre, alu caroru abonamentu a expirat cu 31 Decembre st. v. 1880, se binevoiésca a si'lu re-inoi *de cu vreme*, pentru că diariulu se li se pôta tramite regulatu.

Domni noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprôpe* de loculu, unde locuiescu.

Prețulu abonamentului la „Gazeta Transilvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a și alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Banii de prenumerațiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redacțiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

Solidaritate.

1849—1860.

Brasiovu, 20 Decembre.

Marile jertfe de avere și sange ce le-a facutu poporulu romanu pentru recastigarea drepturilor sale politice-națiunali reciamate la 1744, la 1791, la 1834, la 1842, apoi formulate și proclamate in Adunarea națiunala dela 1848, nu au avutu rezultatulu doritu, pentru că n'au intimpinatn recunoscinti'a meritata.

„Uniculu doru alu vietiei mele fiindu, că se 'mi vedu natiunea mea fericita, pentru care dupa poteri am și lucratu pēna acuma — durere fara multu succesu — ba tocmai acuma cu intristare vedu, că sperantiele mele și jertfa adusa s'au prefacutu in nimicu. Nu sciu câte dile mai potu avé, unu feliu de presentire 'mi pare că 'mi-ar spune, că viitoriulu este nesiguru“

Cu aceste cuvinte plangea nemuritoriulu Avramu Iancu in testamentulu seu dela 20 Decembre 1850 vitreg'a sôrte a poporulu seu iubit, care sfarmandu-si lantiurile ruginite ale servitutei seculare a trebuitu se le inșchimbe cu altele noue.

Presentirea lui Avramu Iancu a fost din nefericire fundata, viitoriulu era nesiguru și speranti'a ce-o avé elu că „luptatorii cu arm'a legei voru poté scôte drepturile natiunei sale“ a remasu pēna acuma nerealisata.

„Er'a absolutistica a sugrumetu sperantiele de abia nascute. Adevratu, că ea efectuise stergerea iobagiei, dreptu că ne aduse și multe folôse administrative, dera cu devis'a: „imparechéza că se poti domni“ absolutismulu austriacu produse și multu reu, lasà o rea ueghina in tiéra dupa sine, turburà și seduse multe animi din cele d'abia inflamate și incaldite pentru ide'a conlucrarei comune nationale.“

Astadi nu suntemu mai puțin convinsi de adevverulu acestoru cuvinte că înainte cu optu ani candu le-amu scrisu.

Sistemulu absolutisticu conformu naturei sale persecutà și suprimà orice miscare independenta națiunala și nu facea in privinti'a acést'a nici o deosebire. Romanii erau tractati intr'unu feliu cu Ungurii, cari se revoltasera in contra tronului. Cum potea sub asemeni impregiurari se prospereze caus'a solidaritatii natiunale intre Romani?

Barbatii aceia, cari erau chiamati a tiese mai departe firulu dela 3/15 Maiu 1848, au fost pusi

sub paza politienésca, unii d'intre ei s'au vedutu constrinsi a-si parasi patri'a, trecându in tierile vecine romane. Guvernulu lui Bach avendu trebuintia de alta parte de funcționari, cari se cunôsca limb'a romana, au impartitu funcțiuni la cei mai multi d'intre acei barbati tineri cari au jucat u orecare rolu la 1848. Astfelu cei dela Vien'a au sciutu se satisfac de-odata la doue esigentie ale politicei lor, de a usiurà mai antaiu administrarea tierii și de a paralisa totodata desvoltarea in spiritu independentu nationalu inaugurata la 1848.

Sistemulu absolutisticu nu a fost atatu de puțin prevedietoriu, precum voiescu se créda multi, elu jocà cu mai multe cărți și totdeuna tienea un'a in reserva pentru că cu ea, la casu de trebuintia, se bata pe cealalta. Si noi Romanii amu trebuitu se suferimu multu in urm'a acestei politice. Armoni'a fratiésca natiunala a fost multu timpu turburata prin rivalitatile confesiunale, cari isi aflau nutrementu și spriginu in politic'a religionara ce-o portà statulu și in fanaticismulu, ignorantia și intrigele reutaciôse ale multor'a din sinulu poporulu romanu.

Directiunea sanatosă și independenta ce o luà spiritulu nationalu in primaver'a anului 1848 facu locu unei venatôre formale dupa posturi și favoruri personali. Iancu remase mai numai singuru!

Sub absolutismu s'a desvoltatu pericolôs'a teoria, dupa care ocuparea unei funcțiuni de statu de cătra unu Romau ar' fi a se considerà că o isbēnda natiunala. Au trebuitu se tréca multi ani pēna amu ajunsu acolo că se ne potern convinge, că de isbēnda natiunale pôte fi vorb'a numai atunci, candu vomu câstiga drepturi natiunale și vomu avé garanti'a, că le potemu esercià liberu.

Déca sub absolutismu amu semtitu o usiurare a sôrtei nôstre, caus'a a fost pe langa stergerea iobagiei administratiunea regulata și pēna la unu gradu orecare nepartinitôre a guvernulu lui Bach, care cu tôte impositele mari de atunci a contribuitu multu la bunastarea tieranulu romanu.

Astadi nu potemu fini mai bine, de cătu reproducēdu urmatôrele cuvinte, ce le-amu scrisu intr'unu articulu intitulatu „Betranii și tinerii nostri“ și publicatu in Nr. 2 alu „Gazetei Transilvaniei“ dela 1873:

„Junimea, care a condusu sirurile poporulu pe Campulu Libertatii s'a imprasciatu in tôte patru unghiuri, cei remasi in patria astadi se numera intre betrani. Birocratismulu absolutisticu, Iesuitismulu apusanu și orientau a venitu se dé prim'a crescere generatiunei urmatôre; servitutea abia scuturata s'a prefacutu in servilismu. In anii 1860 a mai resaritu inca pe unu momentu flacar'a entusiasmulu natiunala in anim'a junimei romane, spre a fi stinsa apoi cu incetulu totu mai multu de cătra poterea descompunetôre a servilismulu incuibatu. Acest'a rôde și astadi fara mila la radacin'a trunchiulu natiunala, elu este vermele devoratoriu, putregaiulu inveninat, care amenintia acuma cu stricaciune și semburii merului, cari remasera inca, multiamita ceriului, neatinsi.“

Cronic'a evenimentelor politice.

Nu de multu diaru berlinesu „National-Ztg.“ a publicatu unu articulu, care pledéza in favôrea Nemtiloru din Ungari'a jimpundandu Maghiariloru, că ei persecuta natiunalitatea germana in modu sistematicu, pre candu elementulu maghiaru ar' fi trebuitu se mērga mana in mana cu cele doue miliône de Nemti din Ungari'a. Asia s'ar' fi potutu mai lesne consolidà statulu ungu-rescu, căci Nemtii sunt totodatà unu elementu de cultura s. a. Déca inse acuma ei se vedu atatu de persecutati, vin'a este si a Nemtiloru din Austri'a, cari prea puțin s'au interesatu de sôrtea conatiunaliiloru lor din Ungari'a. „N. Ztg.“ se bucura, că miscarea germana din Austri'a va avé

unu efectu bunu și asupra Nemtiloru din Ungari'a, cari prin aceea că sê maghiariséza usioru, incuragéza numai tendintiele și maresce ingamfarea Maghiariloru. „Si noi cei din imperati'a germana“, adauge numit'a fôie, „avemu o datoria de onôre facià de conatiunali nostri din Ungari'a.“ In fine apeléza la press'a germana că se sustiena caus'a Germaniloru asupriti, și se dé astfelu greutate postulateloru lor.

La articulu fôiei berlinese raspunde „Pesti Napio“ acusanu pe Nemti, că ei considera Ungari'a că unu domeniu, o colonia a lor și că de aceea nu le place, că Maghiarii sustienu mai bucuros literatur'a lor, decâtu cea germana și că voiescu se desvôlte caracterulu maghiaru alu statulu (sic!) Fôia maghiara face apoi urmatôrea marturisire:

„... Da, voimu se fimu Maghiari. Da, voimu se desvoltamu interesele maghiarismulu și voimu se inaintamu maghiarisarea din totu sufletulu. Scimu bine, că anii de acuma ai pacii nu voru durà in veci, dér' in intervalulu acést'a (de pace) trebue se lucraru cu amendou manile la oper'a maghiarisarei, căci cris'a orientala este nedelaturabila, resolvarea defnitiua a acestei crise va fi impreunata cu marrisdruncinari și pentru patri'a nôstra și atunci vomu avé numai atata valôre cătu va trage la cumpana cultur'a și nationalitatea nôstra. Care n'are semtiu pentru acést'a, pôte se arunca cu petrii in nisuintiele de maghiarisare; acél'a inse care e petrunsu de acést'a va armonià de siguru pe deplinu cu acele nisuintie.“

„... Caus'a Maghiarismulu câstiga din ce in ce mai multu terenu; nou'a generatiune si-a insusitu limb'a și spiritulu maghiarismulu. Multe sunt perdecile ce ni se punu in cale si lupt'a e pôte ici colo prea infocata; dér' nobile scopuri ne conduc (?!) si cu bucuria vedemu cum cresce numerulu acelor'a, cari in cestiuni de maghiarisare au ajunsu la consciinti'a de sine nationala. . .“

Este usioru de a intielege, că cuvintele de mai susu ale fôiei maghiare sunt scrise la adres'a tuturor popôreloru nemaghiare. Ei bine, noi Romanii vomu redicà manusi'a ce ni-o arunca „Pesti Napio“ și vomu dice:

Voimu se fimu și se remanemu cu totii Romani. Voimu se aperamu și se desvoltamu interesele nationalitatii nôstre romanesci. Scimu prea bine, că anii de pace sunt numerati, și că cris'a orientala este nedelaturabila, trebue dér' se ne pregatimu, că ori-ce sdruncinare sêu schimbare ar' urmă se pôta trage și cultur'a și nationalitatea nôstra ceva in cumpana, se nu mai tréca cu buretele peste drepturile nôstre, cumu s'a intemplatu in anii schimbariloru dualistice.

Da! Incercarile de maghiarisare, intoleranti'a facià de totu ce nu e maghiaru, a desteptatu și in noi mai multu că vreedata consciinti'a de Romani. Déca si scopurile de maghiarisare se timbréza de nobile, atunci ce insusire vomu dá scopulu nostru de a ne conserva limb'a și nationalitatea? alu numi sublimu ar' fi prea puțin, elu este unu scopu dumnediescu.

In siedintia camerei romane dela 16/28 Decembre. D. I. Bratianu a reparatu pe banc'a ministeriala a Camerei. D. vice-presidinte G. Chitiu, care presiedea siedinti'a ridicēdu-se dupa fotoliulu presiedentialu, a rostitu urmatôrele cuvinte: „D-loru deputati, d. primu-ministru a revenitu in midiloculu nostru. Intrega oficiulu, in numele intregi Adunari, inaltia ruge ferbinti de multiamire cătra Inalt'a Providentia, care a salvatu viati'a d-lui primu-ministru din ghiarele criminale ale asasinulu (aplause prelungite), si'lu a redatu astu-felu salvu și sanatosu natiunii și familie pentru intrég'a și deplin'a nôstra fericire (aplause prelungite). Fia, d-loru, că scutulu nationalu alu moralitatii și alu

dreptului, alu nobilelor silintie care a intaritu totu-dé-una peptulu d-lui I. Bratianu, se nu 'lu parasésca nici de aci 'nainte in tota viati'a s'a (aplause prelungite) si se fia cá cea mai puternica prevestire contra ori-carui atacu anti-nationalu, anti-socialu, cá unu asemenea scutu este mai tare de cátu otielulu (aplause prelungite). Contra lui se voru sdrobi ori-ce uneltiri ale inamicilor acestei tieri. Se traiésca d. Ionu Bratianu, traiésca primul ministru (aplause prelungite).

D. Ionu Bratianu a respunsu in terminii urmatori: „Domniloru! me simtu adéncu miscatu prin protestatiunea ce faceti contra crimei indreptate in contra persónei mele. Suntu fericitu cá acestu casu nenorocitu alu unei bóle de care societatea romana péna acuma a fostu scutita, m'a luat de obiectu pe mine: cáci otielitu cum sunt in luptele pe care tota viati'a mea le-amu infruntatu, acestu atentatu nu a produsu celu mai micu efectu asupra-mi, ci din contra, nu a facutu de cátu a intari si mai multu otarirea mea de-ami face datori'a péna in capetu si fara siovaire. (Aplause prelungite).

In privintia discussiunilor din comisiunea internationala d'unaréna afla inca „Pol. Corr.“ urmatórele: „Din partea delegatilor Austro-Ungariei, Germaniei si Italiei s'a propusu pentru comisiunea mixta hotarirea tuturor cestiuilor prin majoritate de voturi si in casu de egalitate de voturi recunóscerea votului ponderatoru din partea presidentului; din partea delegatulu Marei Britanii s'a propusu hotarirea prin unanimitate, cu rezervarea dreptulu de apelu pentru ori-care guvern la comisiunea d'unaréna européna impotriva tuturor hotaririlor comisiunei mixte; delegatulu rusu in sférsitu a propusu hotarirea prin unanimitate cu dreptulu de apelu pentru toti membri comisiunei mixte la o sectiune permanenta a comisiunei europene. Delegatulu germanu a facutu in urma acestora urmatórea propunere de mediatiune: „In cestiunea de administratiune, majoritate cu votu ponderatoru pentru presidentu in casu de egalitate de voturi; in cestiuni de principiu unanimitate cu dreptu de apelu la comisiunea d'unaréna européna in casu de „neinteligere.“ Cei mai multi delegati s'au rostitu pentru acestu soi de impartire a afacerilor.

Reportulu

Domnului Dimitrie Sturdza

asupra proiectulu de respuns la discursulu Tronului, cititu in siedinti'a Senatulu dela 1 Decembre.

(Urmare.)

De la Divanurile ad hoc incóce, in timpu de unu patraru de seculu, Romanii nu au facutu de cátu a lucrá cu o energia barbatésca si necurmata la esecutarea marelui programu nationalu din 1857.

Punctulu principalu alu acestui programu, impregiurulu caruia se incaierase in 1857 lupt'a cea mai mare, lupt'a dintre trecutu si viitoru, a fostu: „Unirea Principatelor romane intr'o monarchie constitutionalá ereditara, sub unu Domnu dintr'una din familiile domnitóre in Statele cele mari europene.

Dorintia de a avé stabilitate in domnia a fostu motivata de declaratiunile Divanurilor ad-hoc in cunoscinti'a intregi stari de lucruri a tieri, cu energia si cu claritate.

Moldovenii diceau:

„Pentru cá unirea se produca in afara si in intru „resultatele fericite ce se astépta dela ea, este necesaru de a „intemeia unu guvern tare, stabilu, respectatu de toti in „intru si sustinutu in afara de marea familia a caselor „domnitóre. Unu asemenea guvern nu'lu póte dá regimulu „viciosu alu domniilor elective si schimbátóre, care, istori'a „este martura, nu au produsu de cátu anarhie prin rivali- „tatile si ambitiuile desiloru si numerosilor aspiranti la „Tronu, — de cátu slabiciuni si coruptiuni prin abuzurile „si nepotismulu lor, — si mai alesu ocupatiuni si res- „bele din caus'a separatiunei celor doué tieri, si pentru cá „Domnii erau supusi la tóte influintiele straine.“

„Pincipatele inse au sete de legalitate, de stabilitate, „de demnitate nationala. Ele ceru ca se traiésca din propri'a „loru viétia. Ele nu potu se ajunga la acestu tielu, de „cátu revenindu la vechiulu principiu alu ereditatiei Tronului „si puindu in capulu lor unu principe strainu, alesu din- „tr'una din dinástiele domnitóre in Europ'a, afara de „acele ale Statelor vecine, spre a nu motivá inriuriri „straine.“

Muntenii se exprimau in acelasu modu:

„Este o necesitate generalmente simtita de-a avé unu „principe ereditaru, luat dintr'o dinastia a Europei occi- „dentale; cáci istori'a acestei tieri, acésta drama durerosá, „care se destasiara de seculi, dovedesce cá inaltiarea la

„principatu a suveranilor indigeni a datu continuu ocaziunea „la invasiunile strainilor, cá corón'a princiaru nu a fostu „de cátu unu numeru de discordie intre familiile influente, „obiectulu luptelor de ambitiune, cari slabeau tier'a, stor- „céndu'i deodata sangele, onórea si tesaurile sale.

„Cestiunea unirei principatelor intr'unu singuru Statu „presintá ca corolaru indispensabilu cestiunea siefulu noulu „Statu. Avendu in vedere sistemulu guvernamentulu domni- „toru astadi in Europ'a principiu ereditatiei Tronului „romanescu apare cá singurulu capabilu de-a asigura „noui stari de lucruri politice, tóte garantiile de stabili- „tate, de prosperitate si de putere, ce 'si propunu fun- „datorii iei.

„Pentru cá Domnitorulu se póta preveni gelosiile si „rivalitatile ce aru face necesarmente sè se nasca redicarea „unui simplu cetatianu romanu la Tronulu noulu Statu, — „pentru cá domnitorulu se nu fia sub suspitiune de a fi „contractatu angajamente anterióre, de-a avé preferintia „pentru cutare séu cntare partidulu, pentru cutare familia séu „persóna, — pentru cá elu se póta inspirá o incredere de- „plina supusiloru sei, dandu-le tóte garantiile de impariali- „tate si de independintia, garantii pe cari unu principe in- „digenu e incapabilu a le oferi, — pentru cá gratia legaturi- „loru de sange, se póta elu felicitá introducerea Romaniei „in marea familia a Statelor europene si sèi póta asigurá „sprijinulu lor, — pentru cá elu se póta sè se bucure in „intru si fara de autoritatea si de prestigiulu ce se cuvine „unui suveranu si mai alesu fundatorulu unei dinastii, — „pentru tóte aceste cuvinte este necesaru cá Domnitorulu „Romaniei se fia alesu dintr'una din familiile suveráne ale „Europei. Acésta „necesitate este imperiósá, absolutá,“ cáci „trebuie marturisitu, cá regimulu guvernantiloru indigeni „este atáta de compromis in Romani'a in cátu unu suveranu „alesu dintre pamenteni, chiaru de a fi unu omu de geniu „si de-arú avé virtutile unui santu, nu aru putea sè se „sustie indelungatu timpu dinaintea dorintiei unanime si „ferme a Romaniloru, de-a avé unu suveranu apartinendu „unei dinastii europene. Cu unu principe iudigeu, cala- „mitatile si suferintiele, in cari suntemu inecati de seculi, „nu numai nu aru inceta dér' aru cresce.“

Mari au fostu luptele, pentru a face ca acést'a dorintia a tieri se fia primita d'Europ'a si se dévina o realitate. Romanii fura combatuti din afara cu inversiunare in aspiratiunile lor si se gasira si in tíera partisani ai trecutului. Lupt'a fú inse sustinuta de natiune cu o maturitate de cugetare, cu o energie, cu unu entusiasmu, care suntu posibile numai la unu poporu care are vitalitate. Romanii aveau cunoscintia clara cá era vorb'a de-a crea la Dunarea-de Josu unu Statu puternicu, imbibatu de ideile statulu modernu, destinat a avé o influentia decisiva asupra desvol- tarei ulterióre a afacerilor orientale. Ei diceau de pe atunci, cá „Romanii voiescu a redicá la gurile Dunarei unu edificiu politicu si nationalu puternicu, care se asigure linistea complecta a Orientulu.“

Ide'a, sub care se formá Romani'a moderna, era prea mare, Principatele erau prea decadáute, neincrederea Europei in viitorulu poporulu romanu prea evidenta, pentru ca cerintiele acestuia se fia pe data si cu deseversire indeplinite.

Tratatulu de Paris a ciuntitu dorintiele Divanurilor ad-hoc. Romanii nu se descuragiara. Ei lucrasera inainte de 1857 decenii intregi pentru a restabili vechile lor drepturi incalcate de unulu din puterniciilor lor vecini, pentru a scutura protectoratulu apasatoru alu unui altu vecinu si mai puternicu. Ei simtira in 1857, ca si in urma, cá pentru a posedé totu binele la care aspirau, ei trebuiau sè se faca demni de elu prin o munca neincetata, unu devotamentu sinceru pentru tíera. Pasu cu pasu ei au mersu inainte, inarmati cu o rabdare si o perseverantia rara, nelasandu neutilisatu nici unu momentu pena ce indeplinira cu deseversire in 1866 dorintiele Divanurilor ad-hoc.

„Acést'a este fapte cea mare a dilei de 10 Maiu „1866, de care cu dreptu cuventu o sérbamú cá o serbatóre nutionala.

„In ace'a di amu intratu in cerculu Statelor civilisate „ale Europei, plini de convictiunea cá nimeni nu va mai „pntea scoti Romani'a din positiunea ocupata prin propriile „iei fortie. In acea di se stabili in Romani'a, dupa seculu „de suferintia si de lupte, o dinastie.

„Constitutiunea din 1866 sanctioná faptulu aclamatu de natiune, si proclamá Romani'a de monarchia ereditara. Astu- felu s'a asediatu pe fundamente solide esistenti'a si viitorulu Statulu, cáci ele se gáscu basate pe stabilitate, ordine si propasire.

Prin aceste acte Romani'a esiea cu decisiune din evulu de midilocu, din lumea orientala, si intrá in cerculu statelor Europei moderne. Prin aceste acte se facú putinciósa independintia tieri intr'unu timpu atátu de rapede, care a intrecutu sperantiele cele mai infocate.

De aci inainte, Romani'a devinea unu Statu in care guvernamentulu era orénduitu, regulatu si moderatu prin o lege suprema, prin Constitutiune, unu Statu modernu in tóta puterea euentulu, in care guvernamentulu 'si recunóscé o misiune plina de mari si inalte indatoriri. De aci inainte,

nu ideile si pasiunile mici si persónele trebuiau se imple capetele si iuimile cetatieniloru, ci ideile cele mari si generóse de generatiune, de ameliorare generala, de inaintare, de civilisatiune. De aci inainte, vinea patenta missiunea Romaniei, de a se petrunde cu deseversire de civilisatiunea Occidentulu, pentru a fi la Dnnarea-de-Josu reprezentantulu si luptatorulu iei celu mai energicu si celu mai devotatu.

Ómenii nu se potu inse schimbá deodata. Datinele rele nu se parasescu dintr'o-di intr'alta. Au mai remasu si astadi inca vestigii de totu felulu ale miseriei, ale degradarii si ale rusinii trecutului. Dér' unu lucru nu e de tagaduitu: Romani'a a luat unu sboru decisivu spre unu viitoru frumosu Romani'a are incredere tare in viitorulu seu, in missiunea s'a.

(Va urmá.)

Apellu

cátra poporulu romanu, in caus'a espositiunei nationale, care se va deschide

in 27/15 Augustu 1881 la Sibiu.

S'au implinitu 18 ani, de cándu se infintiasé pe teritoriulu Transilvaniei la Brasiovu, cea de antaiu espositiune de maufacture si de produse, adunate numai dela individi si familii de nationalitate romanésca. Incercare mai multu improvisata, modesta, compusa din vre-o doué mii si doué sute de obiecte, ea totusi a lasatu in memori'a contimporaniloru cele mai placute impressiuni, au avutu si resultate positive, atátu spirituali cátu si materiali pentru scopurile Asociatiunei nóstre. Pána in a. 1862 opiniunea strainiloru era, cá in manile poporulu nu se afla nici unu ramu de industria, éra multi si mai exagera dicédu, cá romanulu nici nu este apru pentru cultivarea profesiuniloru si cu atátu mai puçinu pentru industria mare (fabricé) si pentru artile frumoése.

Interesse de ordine superióre si chiaru vitali obligá pe natiune, in casulu de fácia pe asociatiunea transilvana, se dea poporulu ocaziune de a face se dispara acelu prejudetiu periculosu, si totuodata se afle prin mediolocirea unei espositiuni, a unei piatie comune nationale, déca se deprinde elu macaru in unele ramuri ale industriei si care aru fi acelea; indata apoi se se intrebe, déca geniulu si temperamentulu seu ilu tragu séu nu, spre cultivarea artiloru si a meseriiloru. Acést'a trebuia se se scia cu atátu mai virtosu, cá intrarea unei parti considerabile a poporulu nostru pe terenulu industriale, a si ajunsu a fi o cestiune de viétia pentru deusulu.

Este o axioma adeptata de cei mai renumiti economisti si barbati de statu ai timpulu nostru, care suna: Nici unu poporu care nu cultiva artile si indusri'a nu are dreptu a se numerá intre popórale civilisate. Si éra si alt'a, totu asia de apodictica: Popórele lipsite de industria n'au viitoru.

Barbatii cei mai luminati ai natiunei nóstre au datu si pána acuma probe de ajunsu, cá densii suntu petrunci de adeverulu acestoru doctrine. Trei adunari generali ale Asociatiunei transilvane din trei parti ale tieri, adéca dela Simleu, Seghisiórá si Turd'a, petrunse de adeverurile atinse mai in susu, au enuntiatu in unanimitate, imperiósá necesitate de a infintia a dou'a espositiune, éra a trei'a, cea din Turd'a, a impusu realisarea espositiunei in termini clari, Comitetulu seu centrale. Cu acést'a inse nu a dispensatu pe nici unu membru alu Asociatiunei transilvane dela nobil'a si patriotic'a indatorire de a face fiacare din partea sa totulu, pentrucá espositiunea dela Sibiu, a carei deschidere e defipta pe 27/15 Augustu 1881, se aiba resultate cátu se póte mai dorice si imbucuratórie.

Din partea sa, subscrisulu comitetu vine cu acestu apellu alu seu, spre a se adressá in acésta intreprindere de importantia suprema, nu numai cátra membrii Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporulu romanu, ci cátra tóte clasele societatiei romanesci, cátra tóte familiile si persónele inteligente si inspirate de ideile adeveratei civilisatiuni, cá se binevoiesca a'i veni in ajutoriu cu puterea cuventulu indemnandu éra prin fapta, mergédu inainte cu esemplu intru inavutirea viitórei espositiuni cu obiectele cele mai veriate, din tóte ramurile activitatiei omenesci. Nimicu se nu ne para neinsemnatu din câte lucruri produce natur'a pe urm'a labórei omului, din câte tine ea ascunse in sinulu seu si astépta, cá omulu se le descopere si folosésca; nici unu obiectu de industria si de arta, din câte potu se ésa din manile romanesci, se nu despretiuimu. Scopulu espositiunei

nóstre nu este, cá se ne producem din simpla vanitate cu ceea ce nu avem si ce inca nu suntem in stare de a produce, ci cu totul altu: Se ne prezentam noue insine asiá precum suntem astadi, pentrucá se scim de unde trebuie se continuam in diu'a de mane. Nici o iluziune se nu ne facem; déra nici acelu pessimismu destructoru se nu'lu nutrim, cá si cumu industria si tóte productele labórei poporului romanescu nu aru insemná nimicu in lupt'a universale pentru esistentia. Fia productele industriei poporului nostru ori-cátu de primitive, cáci elu cu acelea s'au ajutat intr'o viétia nu de sute, ci de mii de ani. Pre candu republic'a Romei antice érá intru tóta splendórea sa carulu si aratrulu, cas'a si imbracamintea poporului din Itali'a se presenta pe monumente, pe numi si medalii in forme mai primitive decâtu le vedem pe acelea la poporulu nostru intru o parte considerabile a provinciilor locuite astadi de elu. Este inse si numai o cestiune de apretiare si de gustu a tiné cineva, cá de es. o multime de mode in porturi din dilele nóstre, nu aru fi curatu caricature pe lângá costumele antince, in care ni se presenta consuli si pretori, imperatori si tribuni militari, senatori si cavaleri, érá mai virtosu matrónene si fiecele loru. Din tóte acelea costume antice afli cele mai invederate urme in costumele diverse ale poporului preste totu, pe unde civilizatiunea falsa, introdusa de speculanti straini si amesteculu cu costume barbare, nu le-au chimositu si deterioratu.

A purcede in modu taxativu si a specificá obiectele apte pentru espositiune, aru insemná cá voim se trecem departe preste scopulu unui apellu. De altmentrea subscrisulu comitetu nu a lipsitu a'si implini si in acestu punctu missiunea atunci, cându in cursulu acestui anu a esmisu o comisiune din sinulu seu, spre a elaborá unu planu de espositiune, care a si fostu prezentatu adunarei generale din Turd'a. Cadrulu acelu planu este atatu de vastu, in cátu aru incapéa in tr'en-sulu, nu o prea modesta espositiune partiala, ci chiaru si universale. Spre a facilitá publicuului cunóscerea acelu planu, aflam cu cale a'lu anexá la acestu apellu sub A).

Spre a intimpina ori ce indoiéla s'aru potea nase in unii doritori de a participá la espositiunea Asociatiunei nóstre, subscrisulu Comitetu isi tine de a sa datorintia a declará cá: Tóte obiectele, de ori-ce natura si valóre, tâte se voru tramite la acésta espositiune, suntu si remánu drépta proprietate a fiacarui participante asiá cátu acelea se voru restitui si remite fiacarui indata dupa inchiderea espositiunei, pe temeulu registreloru care voru fi portate in tóta regul'a, si numai acelea obiecte voru remané la Asociatiune, pe care proprietarii loru se voru simti indemnati a le doná de buna vóia din generositate si patriotismu, in favórea fondului Asociatiunei transilvane.

Midilócele de comunicatiune in epoc'a nóstra s'au inmultitu, precum n'au fostu nici odinóra, si cu transportulu facilitatu s'au micioratu si spele in proportiuni considerabili, atatu la calile ferate, cátu si la postele cu deligence comune. — Unu regulamentu alu espositiunei, pe care'lu anecsamu sub B) cuprinde informatiunile necesarie despre modulu participarei la aceeasi.*)

Pentru cá afacerile espositiunei se mérga cátu se póte mai promptu si mai regulatu, s'au alesu unu comitetu specialu, constatoriu din ddni. membrii: Bar. D. Ursu, G. Baritiu, Ioanu Popescu, Visarionu Romanu, Parteniu Cosm'a, Alexandru Lebu, Dr. Dan. P. Barcianu, Eugenu Brote, Dim. Cosm'a, care s'a constituitu alegéndu'si de presiedinte pe domnulu advocatu P. Cosm'a, de secretariu pe dn. propr. E. Brote.

Missiunea comitetului espositiunei este, a lua tóte mesurile preparative, cáte le va afli necesarie spre ajungerea scopului, a se pune in comunicatiune cu publiculu intregu, a primi la timpu in sensulu regulamentului alaturatu tóte obiectele destinate pentru espositiune, a le asiediá in localulu alesu spre scopulu acesta si dupa inchiderea espositiunei a le remite pe cele de remis la proprietarii loru, a luá in sam'a sa pe cele ce voru fi daruite Asociatiunei transilvane.

Pe temeulu acestei notificari si respective instalari a Comitetului espositiunei, se intielege de sine, cá toti doritorii de a participá la espositiune

*) Planulu si Regulamentulu, ilu vom publicá in nume-rulu viitoru. Red.

voru avé a se adressá in ori-ce afacere de natur'a acesteia, de adreptulu cátra: Comitetulu espositiunei romanesci, in Sibiiu strad'a Cisnadiéi (Heltauergasse) Nr. 7.

Inchiamu acestu apellu cu ceea ce s'ar' fi cuvenitu se'lu incepemu: Inainte cu Dumnedieu!

Din siedinti'a plenaria a comitetului Asociatiunei transilvane dela 2 Decembre 1880.

Iacobu Bolog'a m. p. G. Baritiu m. p.
v. presiedinte. secretariu

Damu locu mai la vale unu referatu asupra unei prelegeri publice a d-lui profesor Nicolae Teclu in Vien'a.

Felicitam pe d. Teclu din tóta anim'a pentru frumosulu succesu ce l'a dobénditu pe campulu sciintiei, careia s'a dedicatu cu atáta zelu si diligintia.

O prelegere publica a d-lui prof. Teclu in Vien'a.

Vien'a, 16/28 Decembre.

O prelegere publica tienuta in Vien'a de unu profesorulu romanu in unulu din cele d'antai institute de arte din Austri'a este unu evenimentu prea raru, de nu unicu pana acum si merita fara indoiéla a fi adusu la cunoscinti'a publiculu romanu. Ve facu deci unu scurtu referatu despre acésta prelegere, la care am fostu fericitu a asista.

Insemnu deja aci, cá d-lu prof. Nicol. Teclu a avutu unu succesu fórté stralucitu si a satisfacutu pe deplinu auditoriulu, atátu prin lucrarea cu totul originala, despre care a vorbitu, cátu si prin modulu cum a espusu materi'a, despre care a tractatu. Prelegerea sa tienuta in museulu austriacu pentru arte si industria din Vien'a in Joi'a trecuta 23. Dec. c. n. séra la 7 óre. In urma unui usu practicatu de multu timpu se tiene in acelu institutu in fiacare anu unu ciclu de prelegeri publice despre diferite materii alese din domeniulu artelor. Aceste prelegeri sunt frecventate de unu publicu fórté numerosu si distinsu, cáci se ofere ocaziunea de a ascultá discursurile celor mai eruditi profesori si artisti din Vien'a. In sirulu acestora a fostu chematu si d. prof. N. Teclu si invitatu a vorbi in una din serile destinate acestoru prelegeri, despre o materia alésa din specialitatea, care o cultiva.

D-lu Teclu propune de mai multi ani chemi'a pigmentelor si coloriloru la Academia de bele-arte din Vien'a. Acestu obiectu, odinóra punctu de controversa pentru artisti, au castigatu, decandu 'lu preda d-s'a inportantia si valórea ce o merita. Prin mai multe lucrari de multa valóre pentru arta, d-s'a a atrasu in gradu mare atentiunea artistiloru si a devenitu, fiindu uniculu specialistu care se ocupa cu acelu obiectu, unu consiliariu fórté cautatu.

Dorinti'a de a instruí si publiculu despre inportanti'a obiectului, cu care se ocupa d. Teclu, a induplecatu pe directiunea institulu numitu, de a se adresa spre acestu scopu la d-lui cá la persón'a cea mai competenta. D-lu Teclu 'si-a alesu deci cá materia pentru prelegerea sa: chemi'a in relatie cu bele-artele. Acestu obiectu nou a atrasu in acea séra unu publicu mai numerosu cá de altadata, in prim'a linea multi artisti, curiosi de a afli lucruri noue referitóre la art'a loru, multi specialisti, chemici, cari doreau se cunóscá progresele chemiei pe acestu terenu, péna acum puçinu exploatatu, in fine unu mare numeru de dómne si domni amatori de arte, care voiau sè se instrueze despre conexulu ce esista intre arte si studiulu chemiei. Voiu incercá in urmatórele a Ve schitiá in puçine sire cuprinsulu prelegeri. Sumu consciu, cá resumeulu, ce-lu facu, va fi fórté mancu, celu puçinu inse voiu isbuti de a ve atrage mai multu atentiunea asupra lucrarii originale, care in curéndu va apare tiparita si care speru cá va fi reproducu si de diarele nóstre in traducere romana.

Spre a introduce pe ascultatori in chemia, prelegatoriulu tractéda in scurtu despre schimbarile, la care sunt supuse tóte corpurile, ce ne incungiura, schimbarile acestea potu fi physicale séu chemice; espune apoi deosebirea, ce esista intre aceste doue felii de schimbari: cele physicale nu sunt in stare a straformá constitutiunea materiala a corpuriloru, pre candu cele chemice schimbanur'a loru materiala, astfeliu încátu nu se póte cunóscé la primulu aspectu provenientia productelor, care resulta. Ilustréda apoi aceste asertiuni prin exemple bine alese. Déca aceste schimbari, continua prelegatoriulu sunt in stare se modifice natur'a materiala a corpuriloru, de siguru cá cu-

noscintia loru este si pentru artistu de-o mare inportantia, cáci artistulu folosese la esecutarea opuriloru sale cá materialulu substantie apartienabóre diferiteloru regnuri ale naturei, substantie organice si anorganice, care intocmai ca si tóte celelalte corpuru sunt supuse la astfeliu de schimbari. Artistulu trebuie se cunóscá procesele chemice ce se potu petrece, spre a potea alege precautu materialulu ce 'lu folosese, spre a folosi materialulu alesu astfeliu, cá mai tardiu se nu resulte vreunu detrimentu pentru opulu seu, in fine cá se-si conservedie lungu timpu creatiunile sale. — Prelegatoriulu 'si propune deci a relevá inportanti'a chemiei pentru diferitele arte speciale. Astfeliu enumera materialulu de care se folosese architectulu si sculptorulu, arata provenienti'a lui si espune pe largu si in detaliu, in modu fórté interesantu si ilustrandu tóte cele dise cu exemple practice, schimbarile ce potu resulta in urm'a influintiiloru athmospherice precum si a altoru iniuriintie.

Trecandu la pictura, prelegatoriulu se opresce timpu mai indelungatu, cáci aci chemi'a jóca unu roiu mai inportantu ca in celelalte arte. Enumera si aci materialulu, ce 'lu folosese pictorulu, esplica procedura la diferitele felii de pictura, in pictur'a aquarela, cu coloru de uleiu, a fresco, pe porcelanu etc. Ajungéndu la coloru, prelegatoriulu se afla pe terenulu, care la cultivatu cu predilectiune. Vorbesce despre numerulu, inpartirea coloriloru, despre constitutiunea loru chemica si provenienti'a loru: fórté puçine sunt producte naturale, cele mai multe, usitate acum, snt preparate in laboratorii chemice. Spre a arata prepararea loru din substantie chemice, prelegatoriulu produce prin nese experimente fórté instructive si esecutate cu multa elegancia si siguritate in presentia auditoriului cáte o colóre alba, négra, rosie, galbena, verde, veneta etc. Trecandu apoi la altu materialu inportantu pentru pictoru, la uleiu, espune insemnatatea acestei substantie cá mediu pentru mes-tecarea coloriloru, vorbesce despre intrebuintiarea ei ca vernissura, amintindu si despre alte felii de vernisuri. Arata apoi detrimentele, ce le are uleiuulu si dificultatile, ce i le prepara pictorului, fiindu o substantia de o constitutiune chemica fórté complicata, care se discompune atáta de usioru, chiaru in urma influintiei athmospherice. Comunica apoi auditoriului cá densulu, ocupandu-se specialu cu chemi'a uleelor, i-a succesu a produce unu preparatu numitu „Linolein“, deja introdusu in comerciulu si aplicatu de unu mare nmeru de artisti, care preparatu in tóte privintiele este mai avantajos decátu uleiuulu ordinariu si nu are defectele care i se imputa uleiuulu.

Nu potu intrá in detaliurile prea interesante despre care a vorbitu aci D-lu prof. Teclu, cáci asiu trece peste marginele unui resumatu. Ve atragu, specialu atentiunea asupra acestei parti din prelegerea lui si ve comunicu numai finitul prelegeri, unde D-s'a a folositu ocaziunea de a face nise asertiuni, cari au facutu multa inpressiune asupra barbatiloru de specialitate cari erau de fajia si despre care in scurtu timpu se va vorbi mai multu in cercurile artistiloru.

Cele espuse péna aci, dice prelegatoriulu, sunt de ajunsu pentru de a aratá inportanti'a chemiei pentru arte, si in specialu pentru pictura. Este dér' neapératu de lipsa cá artistulu in genere, si in deosebi pictorulu, se studieze chemi'a, care i este atatu de necesaria in lucrările sale. Dér' acésta nu este de ajunsu. Trebuie tienutu conta si de referintiele, in care se afla artistulu in timpulu presentu. In timpurile de mai 'nainte artistulu 'si prepará insusi colorile ce le intrebúntiá si era de lipsa unu studiu si o esperientia de multi ani pentru de a invetiá acésta arta. Adi cea mai mare parte din colorile usitate, se prepara en gros in fabrici chemice. Concurinti'a cea mare pe de oparte, pe de alta parte nisuintia de a prepará colorile cu pretiuri bagatele, facu cá se vina in comerciulu multe preparate false si coloru stricate. Artistulu nu mai este siguru de materialulu ce-lu folosese si nu are nici o garantia, cá opulu seu, lucratu cu multa ostenéla nu va fi peste scurtu timpu ruinatu prin influintiele esterne. Cestiunea acést'a este de-o inportantia fórté mare si conservarea tablouriloru este unu punctu care preingrijesce pe fórté multi artisti de mare renume.

Acestu defectu trebuie dér' eiiminatu. Acésta este numai posibilu déca se va da mai multa atentiune si valóre ca péna acum obiectulu chemiei. Nu este de ajunsu a se propune chemi'a la academiele de arte. Este o neccesitate, care se sente deja acum si se va senti totu mai multu, cá specialistulu, care se ocupa cu acestu obiectu, se

aiba medilóce mai eficace la dispositia spre a poté esaminá pe de-oparte preparatele si culorile, care obvinu in comerciu, servindu astfelu cá consiliaru si calauzu artistului pe de alta parte, spre a studea multele cestiumi de mare iuteressu si importantia pentru diferitele arte, cari pēna acumu sunt neresolvate.

La finea prelegerii, d-lu prof. a fostu distinsu de publicu prin aplause vii si prelungite si felicitatu de directorulu institutului si de toti barbatii ilustrii intruniti la acea prelegere; ér' noi tenerii romani, cari amu luat parte la acēsta prelegere, ne-amu simtitu fericiti asistandu la unu successu atātu de eclatantu dobēditu de unu romanu si ori care romanu va sinti o satisfactiune deosebita aflandu cum se apreciaza in strainatate meritele sciintifice a-le unui profesor romanu, care ar' potea fi o podóba pentru ori care institutu inaltu de invetiamentu.

* * *

Insciintiare.

Pe bas'a publicatiunei magistratului localu cu data 26. Decembre 1880 n. Nr. 12170 in conformitate cu emisulu Vicecomitelui Comitatului Brasiovu dela 23 Decembre Nr. 10652—1880 se aduce la cunoscinti'a parintiloru si tutoriloru, cumcā scóiele medie romane gr. or., anume gimnasiulu, scóila comerciala si reala si cl. V de fete se voru redeschide Luni in 29 Decembre 1880. st. v. (10 Ianuariu 1881 n.)

N. B. Se aviséza scolarii esterni, cá sē nu se reintórca in quartirele, unde a fost vr'unu casu de epidemia, si se 'si desinfecteze obiectele remase in acele quartire. Totodata se aviséza scolarii esterni, cá dē adi incolo nu le este permisu a se incuartirá in alta parte a orasiului, decātu numai in cetate apoi in uliti'a mare si in uliti'a Furcói din Scheiu.

Brasiovu in 18 Decembre 1880.

Directiunea scóleloru medie romane gr. or.

Diverse.

[Conscripti'a poporului] ce se face in momentele de faci'a in tierile corónei S. Stefanu, va dá óre o icóna fidela a starei poporatiunei din aceste tieri? Trebuie se ne tememu, cá si aci, cá la tóte lucrurile de folosu publicu, esactitate, bun'a rēnduieála si conscientiositatea nu va ocupá nicidecum loculu antaiu. In Brasiovu, unde poporatiunea romana este atātu de numerosa, s'au umpartitu numai foi de conscriere cu intrebari unguresci si nemtiesci. De ce nu s'au impartitu la Romani formulare romane? Cum va poté raspunde celu ce cunóscē numai limba s'a materna romana la nescē intrebari, pe cari nu le intielege de locu. Pe cātu scimu noi, aci in Brasiovu s'au impartitu numai formulare cu intrebari in limba maghiara si germana. Aceia cari au pretinsu au capetatu ici colo formulare cu esplicari si indrumari in limba maghiara si romana (formul. II. si III.) Ce-i folosescu inse aceste esplicari unuia, care nu intielege formularulu principalu cu intrebarile? Si inca ce felu de espltcari! scrise intr'o limba romanésca, pe care numai cei din biroulu statisticu o potu intielege. Se damu unele probe:

Formularulu III, este intitulatu: „Lista domestica de adunare.“ Se ne spuna ori-ce Romanu, déca póte intielege ceva sub acestu titlu. Punctulu I se incepe cu cuvintele. „Indata ce se voru fi umplutu foile“ . . . scriitoriulu se vede cá are puçinu sentiu esteticu. Punctu 14: „acea partaie (vrea se dica póte chiriasiu) debue inscisa in list'a casnica.“ La p. 16: „la vitele cornute debue a se deosebi specia generalu maghiaru interna alba séu sura, bic'a, vaca si vita tinera . . . nascuta din crucificare si mestecare de sange“ s. a. si á. Se pare cá traducătoriulu formulareloru din cestiume a voitu se 'si bata numai jocu de limba romana. Ceea ce ne bucura este convictiunea, cá traducerea acestoru formulare, cari au fost tiparite in Pest'a, nu deriva dela unu Romanu, ca-ci niciodata unu Romanu in locu de erghelia de cai nu va dice „arghele“ si niciodata nu va scrie „pe bas'a fasiunei a manipulantului.“

Va se dica si candu este vorb'a de a se face conscripti'a a trei milóne de romani, locuitori in aceste tieri cei din Budapest'a credu, cá este superfluu a mai recurge la ajutoriulu unui traducătoriu bunu romanu. Dér' ce le mai si tre-

buie valachiloru o limba fluenta si inteligibila romanésca caudu le stau la dispositiune formularele unguresci autentice?! —

(A t r a g e m u a t e n t i u n e a) tuturoru celoru cari posedu beuturi spiritóse, vinuri si bere pentru cari au platitu tacsele accisului, cá venindu din partea comunei comisiunile insarcinate cu inventarea beuturilor ce se afla in orasiu si proprietarii nepotendu produce cumva boletele de plata, prin care sē se póta legitima cá au platitu tacsele comunale pentru beuturile ce posedu, sē refuze de a mai plati inca odata tacsele, obligandu-se de a certificá plat'a printr'unu duplicatu de boleta. Acestu duplicatu se póte capetá in cancelari'a fostiloru antreprenori de accisu Nr. 137 strad'a Scheiloru, aducendu-se dat'a si numerulu, ce sta scrisu pe siedulele lipite de vase.

Librari'a

NICOLAE I. CIURCU

Brasiovu.

Cu apropierea S. Serbatori ale Craciunului si Anulu nou, am onóre a recomandá pentru darurile obicinuite:

Bibliotec'a copiiloru

ilustrata in culori

precum: Abecedarul papusiei, — Prichindélu, — Domnulu Mistretielu, — Piticulu galbenu, — Zinele séu cele doue surori.

Fiecare cu câte 16 pagine in 8° à 40 cr.

Pentru fetitie:

I.

Mam'a mea.
Pisic'a cea alba.
Copii in padure.
Cei trei ursi.
1 Vol. in 4° mare fl. 3.—

II.

Fat'a cu capitia rosia.
Printies'a fermecata.
Cenusiote'a.
Barba albastra.
1 Vol. in 4° fl. 2.—

Pentru baeti:

III.

Cotoiulu incaltiatu.
Fabulele lui Isopu.
Tigrulu pacalitu.
Iosifu si fratii sei.
1 Vol. in 4° mare fl. 3.—

IV.

Jupanu Ranica vulpoiulu.
Robinson Crusoe.
Un ospetiu in lumea caniloru.
Tom'a piperusiu.
1 Vol. in 4° mare fl. 3.—

Albumuri pentru fotografii à fl. 1—10.—

Albumuri pentru colectiuni de marci à 75 cr.—fl. 1.25

Bilete pentru felicitari cu textu romanescu à 10 cr.— fl. 1.50

Carti ilustrate fara textu à 10 cr.—fl. 1.50

Papeterii de scrisu cu tóte cele necesare à fl. 2—5.50

Cu osebita stima

Nicolae I. Ciurcu.

Nr. 366/1880.

2—3

Concursu.

Venindu in vacantia 2 (doue) ajutorie de câte 25 fl. v. a. din cele 16. destinate a se dá invetiaceiloru de la optu profesiuni anumite, se publica prin acést'a concursu pentru doi tineri romani, cari voiescu un'a numai din urmatoriile meserii: rotari'a, lem'nari'a, (dulgheri'a, bardasi'a), ferari'a (ori lacatusi'a), curelari'a (ori sielari'a, cismari'a (ciobotari'a).

Suplicele au se fia instruite cu urmatórele documente:

1. Carte de baptismu, din care se fia evidentu, cá concurentele este de nascere romanu, si cá are celu puçinu etatea de 14. ani implinitu.

2. Atestatu scolasticu, cá are celu puçinu cunoscintiele, care se propunu in scóiele primarie (normale) de 4 clase, se mai cunóscā si vreo alta limba usitata in Transilvani'a, maghiara séu germana.

3. Reversu dela parinti séu tutori, cá voru lasá pre fii loru se invetie meseri'a la care se aplica, pēna candu voru esi sodali conformu reguleloru esistente pentru industriasi si cu atestatu in regula.

4. Unu esemplariu din contractulu, ce parintele séu tutorulu (epitropulu) suplicantului vá inchieia cu maiestru, la care elevulu intra pentru invetiarea profesiunei.

Terminulu acestui concursu se defige pēna la 15 Februariu 1881.

Suplicele intrate dupa expirarea acestui terminu nu se voru mai poté luá in consideratiune.

Sibiu 18 Decembre 1880.

Comitetulu Associatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu:

Iacobu Bolog'a

G. Baritiu.

v.-pres.

Subsemnatii facu prin acést'a cunoscutu onoratiloru musterii si onor. publicu, cá si-au asortatu

Magazinulu de haine barbatesci

Strad'a Vamei Nr. 12

cu cele mai moderne si cele mai fine materii nóue pentru HAINE DE ÉRNA din fabrice interióre si esterióre si se recomenda cu confectionarea prompta de totu feliulu de HAINE BARBATESCI cu pretiurile cele mai moderate.

Cu tóta stim'a

A. SCHWARZE & BARTHA.

4—6

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 31 Decembre st. n. 1880.

Rent'a de auru un-gara	111.30	Imprumutulu cu pre-miu ung.	109.—
Imprumutulu caloru ferate ungare	126.—	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	107.40
Amortisarea datoriei caloru ferate de ostu ung. (I-a emisiune)	83.30	Rent'a de harthia aust.	73.35
dto. (II-a emisiune)	100.50	„ de argintu	74.20
dto. (III-a emisiune)	86.75	„ de auru	88.20
Bonuri rurale ungare	97.—	Losurile din 1860	131.—
dto. cu cl. de sortare	95.50	Actiunile banicei austr.-ungare	823.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	95.—	„ banicei de creditu ungare	265.25
dto. cu cl. de sortare	94.50	„ banicei de creditu austriace	289.75
Bonuri rurale transilvane	96.75	Argintulu in marfuri	—
„ croato-slav.	95.50	Galbini imperatesci	5.56
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	94.75	Napoleond'ori	9.36
		Marci 100 imp. germ.	58.10
		Londr'a	117.60

Zambach si Gavora.

Fabrica de vestminte si recuise bisericesci de ritu latinu si grecu in Budapest'a strad'a Vatiului (Vaczi utca) Nr. 17.

Falonu, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachinu, prapori, flamuri, (si pentru pompieri) Covoru pe altariu, potiruri, Pietoh-

lebnica, cadelnitie, Pacificalu, candelu de altaru, policandre pentru biserici, Ripide, Chivotu, càrti de Evangelia etc. etc.

Comande se efectuescu promptu. — Obiectele, cari nu voru cuveni, se voru schimbá cu altele.

3—12

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gótt si fia Henricu.